

Preis · Sagan

**Europäisches
Arbeitsrecht**

*Grundlagen · Richtlinien
Folgen für das deutsche Recht*

2. Auflage

ottoschmidt

Avrupa İş Hukuku (Europäisches Arbeitsrecht)

Alpay HEKİMLER*

Ulrich Preis/Adam Sagen
Europäisches Arbeitsrecht
Grundlagen - Richtlinien – Folgen für die deutsche
Rechtspraxis

2. neu bearbeitete Auflage
Verlag Dr. Otto Schmidt, Köln, 2019
969 Sayfa ISBN 978-3-504-42066-6

Köln Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Dr. hc. Ulrich Preis ve Bayreuth Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Adam Sagen'in editörlüğünde yayına hazırlanmış olan Avrupa İş Hukuku - Temel Esaslar - Direktifler ve Alman Hukuku için Sonuçları "*Europäisches Arbeitsrecht Grundlagen – Richtlinien Folgen für das deutsche Recht*" adlı eserin, gözeden geçirilmiş ve güncellenmiş yeni baskısı, hukuk yayınları alanında Dünya çapında isim yapmış olan Otto Schmidt Yayınevi tarafından yayınlanmıştır.

İlk baskısı 2014 yılında yayınlanan çalışma günümüzde sadece Almanya ve Almanca konuşan ülkeler için değil, onun çok ötesinde birçok ülke için temel bir eser olarak kabul görmüştür. Çalışmada ele alınan konular, salt mevzuat hükümlerine yer verilip Avrupa İş Hukuku boyutunda yorumlanması ile kalınmamış, onun ötesinde bu normların Alman iş hukuku için taşıdığı anlam ve önemi ve pratikte etkileri üzerinde durulmuştur. Çalışmada ele alınan konular, salt mevzuat hükümleri ve Avrupa İş Hukuku çerçevesinde ele alınmamış, bu normların Alman iş hukuku için taşıdığı anlam ve önemi ile pratikte etkileri üzerinde de kapsamlı bir şekilde durulmuştur. Böylelikle, Avrupa Birliği üyesi bir ülkenin üzerinde, Birlik düzeyinde kabul edilen normların ve yargı kararlarının ulusal mevzuatını nasıl şekillendirdiğini açıkça ortaya koymuş, yaşanan sorunlar ve çözümler de değerlendirilmiştir. Böylelikle Avrupa Birliği düzeyinde kabul edilen normların ve yargı kararlarının Birlik üyesi bir ülkenin ulusal mevzuatını nasıl şekillendirdiği açıkça ortaya konulmuş, yaşanan sorunlar ve çözümler değerlendirilmiştir. Avrupa Birliği düzeyinde mevzuatın derlenmesinin çok ötesine geçen çalışma, bu alanda az sayıda verilmiş olan eserlerden bu yönüyle de önemli oranda farklılaşmaktadır.

* Prof. Dr. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Avrupa ve Alman İş Hukuku alanında uzman akademisyen, yüksek yargı mensubu, üst düzey bürokrat ve avukatlardan oluşan toplam yirmi bir yazardan oluşan kadronun kaleme almış olduğu toplam on yedi bölümde, Avrupa İş Hukukunun farklı alanları kapsamlı bir biçimde ele alınmıştır. Birinci bölümde, Avrupa iş hukukunun temel esasları ki, burada Avrupa iş hukukunun gelişim süreci, karakteristik özellikleri ve de yorumlanması ele alınmıştır. Birinci bölümde, Avrupa iş hukukunun temel esasları Avrupa iş hukukunun gelişim süreci, karakteristik özellikleri ve yorumlanması çerçevesinde ele alınmıştır. İkinci bölümde, “ön karar verme süreci” başlığı altında, Avrupa Adalet Divanına başvurma aşamaları, yüksek mahkemenin kararların niteliği ve etkileri tartışılmıştır. “Birliğin Temel Hakları” başlıklı dördüncü bölümde ise, Avrupa iş hukukunun kaynaklarının gelişim süreci başta olmak üzere, uygulama alanı, üçüncü kişiler üzerine etkisi, tali hukuk kaynakları aracılığıyla temel hakların netleştirilmesi ve iş hukuku bağlamındaki temel haklar değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Dördüncü bölümde, Avrupa İnsan Hakları Beyannameşi ele alınmakta olup, bu kapsamda temel bir çerçeve ortaya konduktan sonra iş hukuku bağlamında önem arz eden alanlar ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Beşinci bölümde uygulamada da önemi giderek artmış olan ve son yıllarda geniş bir içtihat oluşan eşit davranma yükümlülüğü ele alınırken, altıncı bölümünde kapsamlı bir biçimde yaşlı ayrımcılığı konusu analiz edilmektedir. Yaşlı ayrımcılığının diğer ayrımcılık türlerinden ayrı ele alınmış olması bize bir kez daha konunun Avrupa Birliği boyutunda taşıdığı önemi ortaya koymaktadır. Bu bölümde sosyal plan karşısında yaşlı ilerlemiş olan işçilerin durumunun değerlendirilip ayrıca işyeri yaşlılık sigortası boyutunda da değerlendirilmiş olması, iş hukuku ile bağlantılı olarak sosyal güvenlik konusuna da değinilmektedir. Bu bölümde sosyal plan karşısında yaşlı ilerlemiş işçilerin durumu işyeri yaşlılık sigortası boyutunda da değerlendirilmiştir. Böylece konu, hem iş hukuku hem de sosyal güvenlik boyutuyla ele alınmıştır.

Dünya çapında yaşanan korona salgını ile birlikte giderek daha fazla tartışılmaya başlanan ve bu alanda muhtemelen önümüzdeki dönem içerisinde büyük değişikliklerin yaşanacağı çalışma süreleri konusu eserin yedinci bölümünde analiz edilmektedir. Yıllık ücretli izin konusu, izine hak ediş, iznin kullanılması, süresi ve bu bağlamdaki diğer konular sekizinci bölümde ve yine son yıllarda Avrupa Birliğinde çokça tartışmaya neden olan ve üzerinde çokça yazının kaleme alındığı bir alan olan analığın korunması dokuzuncu bölümde ele alınırken hemen ardından ebeveyn izini değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. Son yıllarda önemi giderek daha belirginleşmeye başlamış olan kişisel verilerin korunması konusu ise işçi bağlamında on birinci bölümün konusunu oluşturmaktadır.

Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında yaygın bir çalışma modeli olan ve ülkemizde geçici iş ilişkisi olarak tanımlanmış olan ödünç çalışma konusu ise ayrı bir bölümde değerlendirilerek on ikinci bölümün alanını oluşturmaktadır. Bu kapsamda Avrupa Birliği normları kapsamında, kavramlar detaylı bir biçimde ele alınıp, bu istihdam biçiminin mümkün kılındığı alanlar ortaya konmakta,

yasaklandığı ve kısıtlandığı alanlar tanımlanırken, diğer çalışanlar ile ayrımcılık konusu irdelenmektedir.

Belirli süreli iş sözleşmelerinin, özellikli bir istihdam biçimini oluşturduğu görüşünden hareketle, editörler on üçünü bölümü, belirli süreli iş sözleşmesine ayırmışlardır. Yine toplu işten çıkarma konusu ayrı bir bölüm kapsamında değerlendirilmesi gerektiğinden hareketle bu konu on dördüncü bölümde ele alınmıştır.

İşyerlerinin devri son yıllarda yine Avrupa Birliği ölçütünde gerek akademisyenleri gerekse, yargı mensuplarını en fazla meşgul eden konuların başında gelmektedir. Bu doğrultuda yürürlükte olan mevzuat ve en güncel yargı kararları, çalışmanın on beşinci bölümünde yer bulmuştur.

Hizmetlerin dolaşımı ve işçilerin diğer ülkelere gönderimi konusu son dan bir önceki bölümün konusunu teşkil ederken, çalışmanın son ve on yedinci bölümünde kapsamlı bir biçimde Avrupa Çalışma Konseyleri konusuna yer verilmektedir.

Böylelikle yeni baskı ile çalışmanın kapsam alanı önemli oranda genişletilmiştir. Öyle ki, Avrupa İnsan Hakları Beyannamesi, iş hukuku bağlamında Analığın Korunması, Ebeveyn İzni ve İşçilerin Kişisel Verilerin Korunması gibi son derece güncel ve tartışmalı dört bölüm ilave edilerek, alanda önemli bir eksiklik giderilmiştir. Birinci baskıda yer verilmiş olan konular ise yürürlükte olan mevzuat kapsamında gözden geçirilerek yorumlanmış ve bu bağlamda en son yargı kararlarına yer verilmiştir. Bu çalışmayı değerli kılan bir husus da hiç şüphesiz, Avrupa iş hukuku alanında topluca yazılmış olan eser sayısının son derece sınırlı olmasıdır.

Çalışma kapsamında toplu iş hukuku alanındaki konuların sınırlı kaldığı da bir gerçektir. Özellikle örgütlenme hakkı, iş mücadelesine başvurma hakkı gibi önemli konularda bir yer verilmiş olunsaydı, hiç şüphesiz çalışmayı daha zengin kılacaktı. Özellikle örgütlenme ve iş mücadelesine başvurma hakkı gibi sendikal haklara ilişkin konulara yer verilmesi çalışmayı daha zenginleştirecektir.

Tarihsel gelişim perspektifi içinde ülkemiz için, Alman iş ve de sosyal güvenlik hukuku her zaman ayrı bir önem taşımıştır ve halen de bu özelliği taşımaktadır. Yürürlükteki birçok kanunumuzda Alman hukukunun derin izlerini görebilmek mümkündür. Halen Avrupa Birliğine aday konumda olan Türkiye için ise, Birliğin iş hukuku bağlamında kabul etmiş olduğu mevzuatı ve uygulama pratiğini yakından izlemesi çok büyük önem arz etmektedir.

Günümüzde özellikle genç akademisyenlerin karşılaştırmalı hukuk alanında çalışmalarını yoğunlaştırmaya başladıklarını izleyebilmekteyiz. Hiç şüphesiz ki, bu son derece önemli ve de sevindirici bir gelişmedir. Ancak karşılaştırmalı çalışma yapabilmek için yabancı hukuku yeterince tanımak gerekmektedir. Dolayısıyla karşılaştırmalı hukuk alanında çalışmanın ön koşulu, yabancı hukuku iyi tanımadır. Bu sav, tartışmasız bir biçimde Birlik mevzuatı için de geçerlidir. Diğer bir ifadeyle Avrupa Birliği iş hukuku alanının tümüne yönelik yeterince bilgiye sahip olunmadan yapılacak çalışmalar eksik kalacaktır.

Sonuç itibariyle bu çalışma, Avrupa iş hukuku alanında çalışan gerek akademisyenler, gerekse yurtdışında yatırımda bulunmuş olan firmalara danışmanlık hizmeti veren hukukçular için son derece önemli bir başvuru kaynağıdır. Bu bakımdan bu eserin istisnasız tüm Üniversite kütüphanelerinde ve bu alanda çalışanların özel kütüphanelerinde bulundurulması elzemdir.